

**Ombwdsmon
Ombudsman**
Cymru · Wales

Sut i gwyno wrthym am ymddygiad cynghorwyr lleol

ombwdsmon.cymru

Ni yw Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Gwnawn dri pheth. Rydym yn:

- ymchwilio i gwynion am wasanaethau cyhoeddus.
- ystyried cwynion am gynghorwyr sy'n torri'r Cod Ymddygiad.
- ysgogi gwelliant systemig mewn gwasanaethau cyhoeddus a safonau ymddygiad mewn llywodraeth leol yng Nghymru.

Rydym yn annibynnol, yn ddiduedd, yn deg ac yn agored i bawb sydd ein hangen. Mae ein gwasanaeth am ddim i'w ddefnyddio.

Mae'r daflen hon yn ymwneud â sut i gwyno wrthym fod cynghorydd wedi torri ei God Ymddygiad. Mae rhagor o wybodaeth am yr hyn y gallwn ac na allwn ei wneud ar ein gwefan: ombwdsmon.cymru.

Am y Cod Ymddygiad

Mae gan gynghorau lleol, cynghorau cymuned, awdurdodau tân ac achub, awdurdodau parciau cenedlaethol, Cydbwyllgorau Corfforedig a phaneli heddlu a throseddu yng Nghymru God Ymddygiad.

Mae'r Cod yn egluro sut y mae'n rhaid i aelodau'r sefydliadau hyn ('cynghorwyr') ymddwyn yn rhinwedd eu swydd, ac (weithiau) yn breifat. Os ydych yn meddwl bod cynghorydd wedi torri'r Cod, gallwch gwyno i ni.

Gallwn ymchwilio i'ch cwyn os:

gwelwn dystiolaeth glir y gallai'r cynghorydd fod wedi torri'r Cod.

byddai ymchwilio er budd y cyhoedd. I benderfynu hyn, rydym yn edrych ar nifer o faterion. Er enghraifft,

- os oes angen i ni ymchwilio i gynnal hyder y cyhoedd mewn democratiaeth leol.
- a fyddai'n gymesur i ni ymchwilio.

Os penderfynwn beidio ag ymchwilio i'ch cwyn, byddwn yn esbonio pam. Byddwn yn anfon copi o'n penderfyniad at y cynghorydd, y Swyddog Monitro ac, os yw'n berthnasol, y Clerc hefyd.

Os byddwn yn ymchwilio ac yn canfod bod y cynghorydd wedi gwneud rhywbeth o'i le a bod angen cymryd camau pellach, byddwn yn cyfeirio ein hadroddiad at Bwyllgor Safonau'r sefydliad perthnasol, neu at Banel Dyfarnu Cymru.

Yna maent yn edrych ar y gŵyn a'n hadroddiad ac yn penderfynu beth ddylai ddigwydd i'r cynghorydd. Er enghraifft, gallant atal y cynghorydd dros dro neu ei ddiswyddo.

Mae'n rhaid i chi ddeall, os byddwch yn cwyno wrthym, mae'n rhaid i ni roi gwybod i'r cynghorydd pwy ydych chi. Efallai y bydd angen i chi hefyd siarad â ni ar gofnod a rhoi tystiolaeth mewn gwrandawriad.

Helpwch ni i'ch helpu chi

Pan fyddwch yn cwyno wrthym, anfonwch yr holl wybodaeth berthnasol sydd gennych.

Os oes angen unrhyw gymorth neu gyngor arnoch cyn gwneud eich cwyn, cysylltwch â ni a gwnawn ein gorau i helpu.

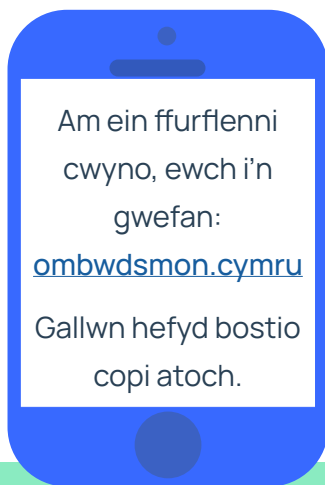
Sut i gwyno i ni

cwblhewch ein
[ffurflen gwyno ar-lein](#)

postiwch eich ffurflen gwyno:
**1 Ffordd yr Hen Gae, Pencoed,
CF35 5LJ**

Os hoffech ddarllen y daflen hon mewn fformat arall (er enghraifft Braille, print bras neu Hawdd ei Ddeall), rhowch wybod i ni.